

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАКИДАЮТЬ ЩЕ ОДНУ БРЕХНЮ МОСКВИ

НЮ ЙОРК. — Інтернаціональна комісія під головуванням Джана Дюя, що досліджувала попередні большевицькі процеси, вислала через советського амбасадора у Вашингтоні, Трояновського, ще одно спрощення, яке стверджує брехливість закидів большевицького суду і, загалом, кидає цікаве світло на цілий советський режим. Секретарка цієї комісії, пані Ла Фолет, вислала до Трояновського листа, в яким документально доказує, що Бесонов, котрого тепер судять у Москві, не міг бачитися 12 квітня в Парижі з Троцьким, бо Троцький тоді жив поза Парижем, був під гострим наглядом французької поліції і йому не вільно було опускати дому. Динним дивом, цей закид робить Бесонові не лиш советський суд, але також сам підсудний чомусь теєрдити, що в тім часі він бачився з Троцьким.

ВОГОНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ

ГЕМПСТЕД (Ню Йорк). — Вогонь, що повстав з невідомих причин, знищив цілковито нутро української церкви в Гемпстеді і заподіяв шкоди на яких десять тисяч доларів. Вогонь повстав вранці. Великий мороз, що був того дня, перешкаджав пожежникам у рятуванні, заморожуючи воду, що виходила з гумових вужів. Парох церкви, о. М. Кашуба, з нараженням життя дістався до середини і успів урятувати тільки чашу з найсвятішими дарами. Церква була заасекурована.

УКРАЇНКА ЗААНГАЖОВАНА ДО ОПЕРИ.

ТОКАГО (Ню Йорк). — Молода українка, роджена в Америці, Христина Степанія Полішук, донька свідомих українських родичів, дістала запрошення співати в оперових ролях. Тепер ця компанія дає вистави в Монреалі, Канада, в яких панна Полішук співає сопроанові партії. Молода співачка зеднала собі признание своїм голосом іще як була студенткою в місцевій школі. Вона нераз через радіо співала також українські пісні.

ЩО ВАРТ ТАКА ІНФОРМАЦІЯ?

НЮ ЙОРК. — Польська ньюйорська газета „Нови Сьвят“ з 7 березня ц. р., подаючи новинку про смерть убивника Петлюри, Шварцбарта, говорить: „Умер українсько-жидівський поет Семюел Шварцбарт...“

БЮТЬСЯ ЗА МЕДВЕЖУ ШКИРУ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ню Йорку, Ля Гвардія, вніс прохання до стейтового уряду в Олбані, щоб стейтовий уряд доложив грошей на безробітних міста Ню Йорку, бо внаслідок випорожненої каси, а також внаслідок заборони місту накладати податки на компанії „публичних ужиточностей“, місто Ню Йорк не має де взяти грошей на безробіття. Ля Гвардія піддавав думку, що місто Ню Йорк готово зрестися своїх двох відсотків, що їх склепи стягають від продажу, коли стейт перебере на себе весь обовязок опікуватися безробітними. Колиж стейт хоче далі велику частину опіки над безробітними лишити в руках міста, то уряд в Олбані мусить позволити місту свобідно на всі компанії накладати податок. Ля Гвардія також зазначив, що грошей на безробіття брак не лиш місту Ню Йорк, але також усім іншим містам ньюйорського стейту. Деякі з них є перед загрозою банкрутства.

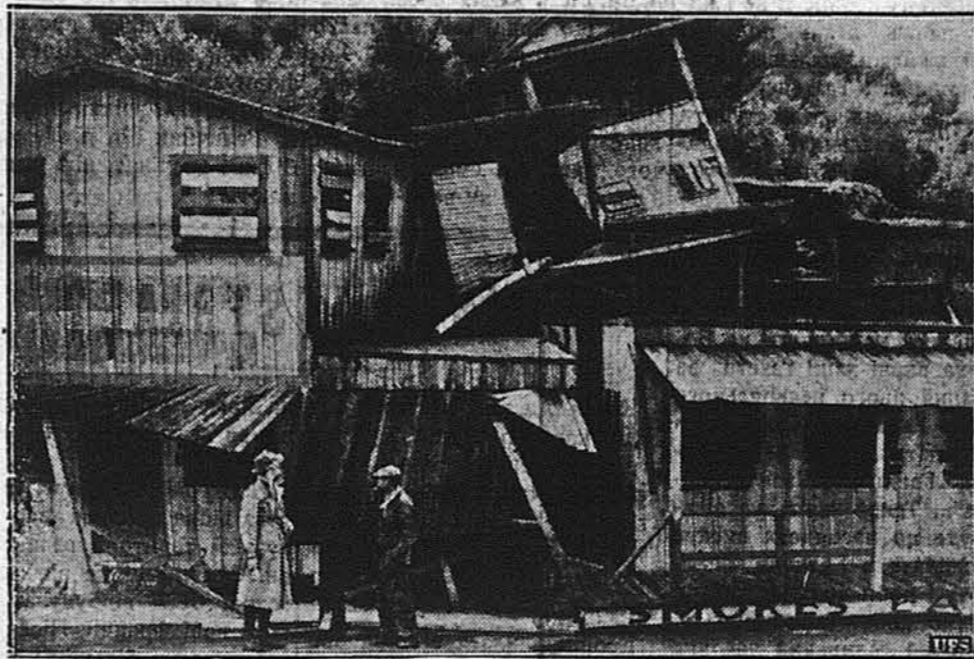
РУЗВЕЛТ ЗАДУМУЄ РОЗБУДУВАТИ НОВИЙ ПРОМІСЛ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт має вислати незадовго до конгресу послання, в яким буде радити конгресменам узяти під увагу розбудову фосфатового промислу в Америці. Америка має величезні поклади фосфату, з якого можна робити штучні погної, потрібні до скріплення плідності землі. Інші краї не мають тих покладів. Розбудовуючи фосфатовий промисл, можна би було дати тисячам робітників заняття, а також можна скріпити американський експорт.

ЛОС АНДЖЕЛЕС ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ НЕДУГ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Хоч дощі в околицях Лос Анджелесу почали знов падати, то проте повені вже значно змаліли. Вода уступилася з міст. Але тепер люди станули перед новою загрозою, а саме пошесних недуг з браку чистої води, а також внаслідок гниття різних неживих звірят, коров, коней, дробу, яких тисячі потопилися в часі повені. Здоровляні власті видали приказ воду переварювати перед питтям. Люди взялися тепер горячково до направи тої шкоди, що її заподіяла повені. Тої шкоди начисляють на 60 мільонів доларів. Десять тисяч людей опинилися щільовито без усяких засобів до життя, стративши все дочиста. Ними опікується Червоний Хрест.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ЯК ЗЕМЛЯ УСУВАЄТЬСЯ.

Від уливних дощів не лише зібралася води рік південної Каліфорнії, але стали усуватися горби. На цей дім у Топенго Каньоні, недалеко від Лос Анджелесу, вдарили зо споду води ріки, а згорі обвал землі.

ЗАСУДИЛИ ЛІКАРІВ-ШАХРАІВ.

Ньюйорський суд засудив двох лікарів, Голдштайна і Крупа, на тюрму за те, що вони робили шахрайства з деякими людьми, що мали аскураційні грамоти. Вони робили тих людей хворими і відіставали потім гроші від аскураційних компаній. Тими грішми вони ділилися. У звязку з тим ведеться також процес проти кількох адвокатів, що були їх спілниками.

ПОЗИЧИВ СОБІ 2,100 ЗЛ.

23-літній Арон Йонас Майзель у Львові попросив купця Х. Готесмана, щоб позичив йому 25 зл. Готесман згодився позичити 25 зл. Майзель й дав йому ошадностеву книжечку М. К. О. на 2,113 зл., щоб собі вибрав 25 зл. Тому, що книжечка була „на оказателя“, Майзель зміг вибрати з ошадностеву книжечки замість 25 зл. кругло 2,100 зл., а Готесманові залишив 13 зл. Майзель з грішми втік.

ГАРЯЧА ВОДА У РІЦІ.

В Парагваю, у місцевості Перігебай, що лежить над рікою тієї самої назви, запримитили, що в деяких моментах вода ріки доходить до дуже високої температури, причому над водою появляються клуби пари. У звязку з тим парагвайська преса пригадає, що в тих околицях є копальні залізної руди, що їх експлюатували в часі війни, а тепер закинули. Парагвайська влада призначила спеціальну комісію з учених і техніків, що має розслідувати це явище.

„ОПІР ВАРШАВИ“ ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА.

Схоплений у Львові вбивник шопера в Варшаві, Влад. Скверовскі, признався перед поліцією до вбивства. Уродився він 1914-го року на Поморю. Його батько залізничник у Бидгощі. Скверовскі був радіотелеграфістом. Причиною, що пустився на шлях злочину, було його бажання здобути гроші та повести „легке“ життя.

УКРАЇНЕЦЬ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ВОЄННІЙ ФЛОТІ.

Михайло Гентош (молодший), син Михайла Гентоша з Алентавну, Па., дістав підвищення в ранзі до першої класи моряка. Він служить на тяжкому американському воєнному кораблі „Квінсі“, що стаціонує в Лонг Бічу, Каліфорній, на побережжі Тихого океану.

ВИЕМІГРУВАЛО 7,000 ВОЛИНСЬКИХ СЕЛЯН.

Еміграційний синдикат ствердив, що з одного тільки луцького повіту виїхало до заморських країн: у 1934 р. 315 осіб, у 1935 р. 674, у 1936 р. 1,294 і в 1937 р. 2,529 осіб. Коли взяти під увагу, що на Волині є чинних 3 еміграційні синдикати, в Луцьку, Рівному і Ковелі, то скількість емігрантів з Волині в минулому 1937 р. доходить до 7,000 осіб.

ЛІТЕРАТУРНІ ЗАРОБІТКИ КОЛИСЬ І СЬОГОДНІ.

Якби Шекспір жив сьогодні, то був би мільонером. За право вистави його пєс по театрах і фільмові їх переробки інкасував би Шекспір 30,000,000 франків на рік, а тимчасом знаємо, що великий драматург не міг жити зо своєї літературної творчости й мусів рятуватися ріжними торговельними операціями. Знаємо, що великий англійський поет Берне мусів кілька днів перед смертю піти в тюрму за незаплатений довг у сумі 3 фунтів стерлінгів. За одну з кращих своїх книжок дістав він від видавця 7 фунтів стерлінгів і стару картину, якої не міг ніде продати. Мілтон дістав за рукопис „Утраченого раю“ 5 фунтів стерлінгів. Правда, не всі автори жили в нужді. Дехто зміг добре продати свої твори. Добре жив з літератури Вальтер Скотт, не міг нарикати на видавців Гете. Та вже Шіллер жив у злиднях, а Кляйст майже голодував. До „мільонерів пера“, в сучасності належить м. ін. Ремарк та французький письменник Паньоль, що в своїм часі заробляв 60,000 франків на день!

ДОБРОБУТ, АЛЕ ЧИ ДЛЯ ВСІХ?

Автомобільний магнат Генрі Форд сказав, що Америка стоїть на порозі величезного добробуту, про який не знає історія. Коли його запитались, чи під „добробутом“ він розуміє добрий бізнес і добрі заробітки, він відповів, що не хоче цього надходячого добробуту оцінювати доларами. Це буде добробут, у якому техніка і машина будуть служити чоловікові і він буде мати все, що йому буде потрібне.

ІОРДАНСЬКИЙ КУПІЛЬ.

В селі Уріж, дрогобицького повіту, 93-літній старець, Іван Буркевич, підчас водосвяття на Йордан вийшов на ріку далше від людей, розібрався до гола і поклався у воду ріки. Купався яких 10 хвилин. Після того вдягнувся і взувся в черевяки та пішов до дому. В 12-тій годині він ходив у Підмонастирок на друге водосвяття зовсім червоний і здоровий. Люди приглядалися до цього традиційного звичаю.

НЕЗВИЧАЙНЕ САМОГУБСТВО.

20-літній студент Свабенський у Берні знався добре на електриці і рішив зробити собі при її помочі „смертний фотель“. Він ужив до того старий фотель, змайстрував при помочі дроту і двох кусників бляхи електроди, злучив один із них з уземненням радія, а другий з дротом від електрики. Опісля всіх у фотель, одну електроду умістив собі на шні, другу прив'язав собі до ноги і влучив струм. Коли вернувся родичі, він уже не жив.

ДМИТРО ОРДИНЧУК ЗНОВУ ПОЯВИВСЯ.

Розбійник Дмитро Ординчук, що вештається по наших горах Карпатах та нападає на ріжних людей і грабить їх майно, ограбив дими днями в Криворівні Михайла Рибчинського. Забрав у нього стільки грошей, що вартості 14 злотих.

КІНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В РУМУНІІ

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Перестали виходити всі українські часописи. Можна сказати, що півтора мільона українців у Румунії позбавлені тепер друкованого українського слова. Сталося це на основі закону про винятковий стан.

ПОДЯКА ЗА ЛІТЕРАТУРНУ НАГОРОДУ.

ЛЬВІВ. — Наталя Холодна-Лівицька одержала цього року літературну нагороду за збірку „Сім літер“. З цієї нагоди вислала вона до журі „Товариства українських письменників і журналістів“ листа, в яким між іншим читаємо таке: „Ця нагорода має для мене подвійне значіння: як для поетки і як для українки. Як поетка, тішуся нею тому, що вона дає мені віри у власні сили і заохочує до дальшої праці. Успіх і признание потрібні письменникові, як сонце і повітря. Як українка, радію тим, що, цю нагороду призначено мені у Львові, як столиці тієї землі, що стала мені така близька й кохана, як моя далека прекрасна Полтавщина. — тієї землі, яка допомагає мені забути про гіркість. Тому подвійна і моя подяка, яку з цілою щирістю пересилаю“.

ГІСТЬ, ЧИ ГОСПОДАР?

УЖГОРОД. — „Учительське Слово“ подає, що по перевороті в 1918 році ужгородська гімназія перейшла в руки тутешнього, себто українського населення і стала нашою. Та від 1925 р. казали заложити при цій гімназії чеську паралельку, яка через попертя чеської влади виросла скоро в самостійну середню школу. Деякі класи цієї школи дістали придулок в українській гімназії. Та тепер прийшов приказ шкільної влади, щоб чеські діти, отже ті, що їх прийнято як гостей, ходили до школи передполуднем, а українські діти пополудні. Батьки чеських дітей це урядники, що живуть у місті, а батьки українських дітей це головно селяни, що живуть у поблизьких селах, звідки ті діти доходять чи дожджають до гімназії в Ужгороді. Очевидно, що колиб наука відбувалася пополудні, вони не успілиб дістатись додому завідка, а доперва коло восьмої чи дев'ятої години вночі. Українці запротестували проти такого поступовання чеської влади, а згаданий вище часопис поставив прилюдне питання: Хто перший: гість, чи господар?

ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ В АМЕРИЦІ.

ЛЬВІВ. — Дня 12. лютого відбулись у Львові у власній домівці ХХІІІ загальні збори Українського Лікарського Товариства у Львові. На нарадах порушено справу вдержування звязків з лікарями-українцями в цілому світі, а зокрема з тими, що живуть у Злучених Державах. Стверджено, що в останніх роках не було ніякого такого звязку, та що перервались ті, що буди. Згадане товариство об'єднує в краю 382 українських лікарів. Звіти виклали, що в цілім краю слідно працю українських лікарів на організаційній, науковій і громадянській ниві. Товариство жертвувало також 2,000 злотих на одно памяткове ліжко в Першій Українській Шпиталі у Львові.

КАЖЕ, ЩО СТАЛІН ДОБИВ ГОРКОГО.

ПАРИЖ. — В. Кривицький, бувший советський комісар інституту воєнної промисловости, що не захотів вернутись до Москви, доказує в газеті „Последні Новості“, що Горький дійсно не помер своєю смертю. Та його кінець спричинив сам Сталін, що не міг довше терпіти Горького за його виступи проти терору.

БУХАРІН ПРО УКРАЇНУ.

МОСКВА. — Н. Бухарін „зізнав“ на советському суді, що він хотів завести в Советах фашистський устрій, привернути Росії капіталізм та віддати Німеччині, Японії й Англії ріжні советські землі. Між тими землями, що їх „роздавав“, є й Україна.

ЧЕРВОНІ ЗАТОПИЛИ КОРАБЕЛЬ.

БАРСЕЛОНА (Еспанія). — Червоний корабель, що належить до еспанського червоного уряду, сторпедував кружляка, що належав до маринарки ген. Франка. Бритійське звідомлення подає, що вирятувано коло 400 осіб. Виходить, що такі загинули понад 250 осіб, бо на затонутім кораблі було 765 осіб залого.

ПАСТОРА НІМЕЛЕРА НЕ ВИПУСКАЮТЬ.

БЕРЛІН. — Пастора Мартина Німелера, провідника протестантської церкви, що веде боротьбу з церковною політикою нацистів, відставлено до концентраційного табору. Націсти хочуть тим разом замкнути йому уста, бо вважають його небезпечним агітатором.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УЧИТИСЯ НЕ ДО ШЛЮБУ, А ДО ГРОБУ

По всій Америці йде тепер новий, а досить загальний рух за освіту дозрілих людей, який певно буде мати далеко йдучий вплив на громадянський розвій Америки.

Почався цей рух десь у часах депресії. До того часу дозрілі люди звичайно вважали своїм правом працювати, заробляти гроші, а у вільних від заняття хвилях ці гроші видавати на свої приємності. Про дальшу освіту за старших людей мало хто думав. Міркували, що, досягнувши дозрілого віку, вони вже вчитися не повинні. Вчитися — це діло належить до дітей. Старші мають лише ділати, приміювати набуту вже науку, а не набувати нової.

Депресія зробила в цьому наставленні дозрілих людей поважний пролом. Ще й до депресії багато людей побачили, що набути ними наука, котра стала була для них основою прожитку, втратила це значіння. Багато робіт і занять наче розплилися серед нових, деколи зовсім незрозумілих обставин. Хочби куди людина пішла за своїм знанням, вона для нього попиту не знайде. Коли прийшла депресія, вона приспішила цей процес: почалося загальне касування зайвих звань і занять. Цим людям не лишилося нічого, як пробувати шукати нового знання, нового фаху, щоб його зробити основою свого прожитку.

Депресія теж поставила старших людей у гостру конкуренцію з молодими. Молоді звичайно приходили до праці з освітою, вищою від освіти старших робітників. Правда, старші робітники мають досвід, який походить з довшого заняття даною працею, але молоді мали в своїх руках науку, яка дає їм здібність набувати досвід багаторазово. Щоб удержатися в цій конкуренції з молодими, старші теж мусіли братися до науки, щоб собі дістати в руки оруддя, яке давало перевагу молодим.

Під впливом цих двох потреб полинули в школи великі маси дозрілих людей, яким давніше навіть не снилося про те, що їм „на старші літа“ може прийти вчитися. Під їх натиском уряди, федеральні, стейтові й місцеві, позаводили преріжні школи для освіти дозрілих людей. Нині справді міліони таких людей ходять до шкіл, нижчих, середніх і вищих. У багатьох школах освіта відбувається даром. Для науки там не треба нічого більше, лиш охоти вчитися.

Коли одні пішли вчитися, сподіваючися підготуватися до якогось нового звання або удосконалитися в старому, багато дозрілих людей пішли до школи, навіть хоч вони не сподіваються зараз поправити наукою свою заробітну силу. Однак ці люди чують, що серед загального руху за освіту дозрілих людей вони не можуть оставитися позаду, бо скорше чи пізніше це може відбитися відомно на їх заробітках.

Ясно, що з нових нагод до науки можуть користати й люди українського роду. Чи користати вони в такій мірі, як цього життя вимагає, сказати тяжко. Та нині можна певно сказати, що як не користають, то це дуже скоро відібється на них безсумнівними наслідками.

Гая Левницька.

МИКОЛА ЛИСЕНКО

10. березня 1842 року.

(5)

Вже після третьої стрічки Коля мав записану мильодію, а міша скоро писав слова.

Скінчивши пісню, дівчата зніяковіли.

— Це якої, — прохали хлопці.

— І тоді дівчата розохотилися й співали одну пісню за одною. У Коля очі блистали, відки прискорився як у гарячці: в записнику у нього було вже сім пісень.

— Ну, Коля, підемо, пізно вже — промовив врешті Міша й Коля опритомнів.

— Щире спасибі вам, дівчата! А як це коли прийдемо, то заспіваємо?

— Заспіваємо, заспіваємо; ми ще багато знаємо.

— Коля, — каже одного дня Міша. — Треба мені навідатися до мого дядька Олександра Захаревича, що живе в Кличинцях. Може поїдеш зо мною?

Візник Клим посміхувався, як почув, куди мають їхати.

— Ой, паничі, тож то ви будете дивуватися!

Заїхали вони під велику загороду, що оточувала старий сад. Хати не було видно. Самі

відчинили ворота й увійшли в сад. Загавкав собака.

— Гей, а хто там? — почувши голос десь згорі.

— То ви, дядьку? — кликнув Міша.

— Я, а хто ти будеш?

— Я Михась Старичийкий: приїхав до вас у гості.

— Пожди, пожди, зараз злізай.

За хвилину до хлопців наблизився здоровенний козарлюга.

— Вітаємо, вітаємо! Як це гарно, що ти подумав про старого дядька, Михасю. А це чий мішколо буде, Лисенків?

Коля поклонився та не відважився сказати слова. Дядько говорив чистою українською мовою й це зовсім збенкетило Колю.

— Ну, ходім у хату, — повів дядько хлопців.

Коля переступив поріг хати й очам своїм не вірив. Вже сама хата, трощки більша селянської, його дивувала. Але тут Коля здавалося все казково.

Кімната була заставлена народним знаряддям, на стінах висіли рушники, мальованих тарелів повно. Вікна — в квітах.

СКОНФІСКОВАНА „ГАЛИЧИНА“

Про те, що робиться в польських соймі, в пресі і т. д. в нашій країні, мабуть уже знаєте з крайової преси. Пишу „в нашій країні“, бо писати „Галичина“ тепер уже не вільно! За те слово готові тепер конфіскувати навіть листи, бо з Варшави прийшов „указ“, що від нині ні в пресі, ні деінде цього виразу вживати не вільно.

Довго старалася Польща прищипити Галичині ось ту видуману й історично смішну назву „Малопольска“, але нічого з того не виходило. Ні один український часопис її не вживав, а навіть деякі польські газети вживали дальше виразу „Галичина“. Та тепер польська влада рішила поступити інакше, радикальніше. Є Галичина? Існує від соток і соток літ? Це ніщо, скасуємо цю назву, і... саме поняття Галичини сезне. Так рішили мудрі законодавці, чи декретодавці. І ось одного дня, позавчора, посипалися конфіскувати на Бог духа винні наші газети за вживання цього нельюального виразу: Галичина. Сконфісковано навіть „Діло“ за оголошення „Галицької Каси Осцадности“. Тепер навіть не вільно буде по часописах писати „передплата в Галичині виносити“... І роби собі, як знаєш. Бо само собою розуміється, що ніякий галицький часопис не буде вживати глупого терміну „Малопольска“. Отже доведеться видумати щось інакше, коли не хочемо понижити всі наші видавництва.

Пригадуються старі царські часи, коли ще не вільно було писати „Україна“, коли навіть не вільно було називати російську займанщину Польщею, що її охрестили були „Привіслянським краєм“. От тепер (колишні учні перевищили вчителів) ми будемо мусіти писати про якийсь Придністрянський край, чи Придністрянщину, чи що.

Хтось собі подумав, що це дрібничка. Певно, що так. Але, перше, яким характеристична, особливо в добі „нормалізації“! Як знаменито вона характеризує розум і душу польської сторони! Особливо, коли зараз згадаємо ще й про промови - доноси польського посла Войцеховського в соймі та про те, як він грозив

нам погрозами („львівською вулицею“). Ось вам образ часів, у яких живемо. Чи не ясніший?

Я сказав, що тієї „дрібнички“ не можна легковажити. А це тому, що вона заповідає річ далеко важнішу і цілком уже не дрібну. Бо досі цензура казала, що вільно писати, чого не вільно. Але ще не думалася до того, щоб наказувати: пишіть те або це. Досі не приказували нам, що ми маємо писати. А ось тепер, власне назву „Малопольска“, але нічого з того не виходило. Ні один український часопис її не вживав, а навіть деякі польські газети вживали дальше виразу „Галичина“. Та тепер польська влада рішила поступити інакше, радикальніше. Є Галичина? Існує від соток і соток літ? Це ніщо, скасуємо цю назву, і... саме поняття Галичини сезне. Так рішили мудрі законодавці, чи декретодавці. І ось одного дня, позавчора, посипалися конфіскувати на Бог духа винні наші газети за вживання цього нельюального виразу: Галичина. Сконфісковано навіть „Діло“ за оголошення „Галицької Каси Осцадности“... Тепер навіть не вільно буде по часописах писати „передплата в Галичині виносити“... І роби собі, як знаєш. Бо само собою розуміється, що ніякий галицький часопис не буде вживати глупого терміну „Малопольска“. Отже доведеться видумати щось інакше, коли не хочемо понижити всі наші видавництва.

Лишаю вас на хвилину, розгостіться. Скажу вашому фірманові заїхати, та й вишні забере з саду, що їх нарвав.

— Куджик це ти мене привіз? — сказав, задихаючись, Коля, коли дядько пішов.

— Хто це? І чому у тут Микола, а ти — Михась?

— Ти тільки добре слухай і дивись тут. Не одне цікаве побачиш і почувеш. Мій дядько народодобець. А щодо наших імен, то дядько не знає, як українські імена перекручують на всякі Коля, Міша, Ваньки.

Коля поволі приходив до себе. Він розглядав рушники й любувався прекрасними вишивками. Нараз двері гостро відчинено й у кімнату вбігли два хлопці; за ними йшов дядько й висока гарна жінка в народньому вбранні.

— Це мої сини Андрій і Петро, це моя дружина, а це, Месясю, наші гості: Хихась Старичийкий та Микола Лисенко.

— Просимо в другу хату. Втомлені й голодні будете — ввічливо обізвалася господиня.

Всі перейшли в другу кімнату й засіли до різьбленого стола.

Для Коля все було нове. Йому подобался хлопці. Але він не знав, як балакати з ними. Міша почував себе краще. За

столом Міша розбалакався з дядьком про свого батька, про Захарівку, звідки походили Старицькі. Потім Міша мусів оповідати про Полтаву, про тамошнє життя, про театральні вистави.

— „Наталку Полтавку“ то й я бачив — казав дядько. — Та що ж, коли Полтава всетаки провінція. От, колиб так у Києві виставити, кращими силами...

Коля слухав і вухам своїм не вірив: та невже дядько думати, що в Києві, в театрі артисти говорили і співали мужицькою мовою?

Якось зговорилось про народні пісні й Міша сказав дядькові про те, що вони з Колею записують тексти й мильодії.

— А, це надзвичайне! Пождіть, знайдеться й у мене дещо для вас.

Олександр Захаревич приніс з другої кімнати бандуру.

— А тепер послушайте козацької думи.

— Чи можна записати? — відважився спитати Коля, коли дядько скінчив думу про Мороза.

— А вже ж, а вже ж. Як хочете, співатиму все, що знаю, тільки іншим разом, а то голос сьогодні зовсім хрипкий.

(Дальше буде).

Отже маємо до діла з практиками, яких остаточно мета та, що і в СССР. Спершу там ніхто не дозволяло лише „донтрреволюційних“ повістей чи віршів. Потім ту „донтрреволюційність“ толкували все ширше й ширше. Аж потім прийшло до того, що „донтрреволюціонером“ звали всякого, хто не співав слави Сталінові, і то по лобкайськи, як раб...

Маю вражіння, що до чогось подібного йде і тут у Галичині, — о, вибачте — в Малопольщі...

Штука політики в тім, щоби пізнати якусь еволюцію в її початках, щоб задалегідь з нею боротися. Варто також, щоб дуже широко зачала писати і наша преса про цей нечуваний випадок. Щоби поінформувала й англійську пресу та вислила, звідки пішла назва Галичини і т. п. Це матиме більше значіння, ніж у нас думають.

FINIS AUSTRIAE?

Кінець Австрії. Ще урядують у Відні канцлер Шушніг, і австрійська держава має в своїй столиці чужоземні посольства. Але все зміниться до того, що Австрії, як окремої держави, не буде: вона мабуть буде прилучена до Німеччини.

Коли кінчалася світова війна в 1918 року, то також австрійські німці, згідно з засадами президента Вилсона, хотіли здійснити своє право на самоозначення: вони домагалися прилучення до Німеччини. Але в перших роках війни в європейській політиці панував дух французького міністра Джорджа Клемансо. Це йому належить історична фраза, що, мовляв, німців у світі є 20 — мільонів більше, ніж треба. Ще й друге „історичне“ речення висловив, як кажуть, той самий Клемансо, коли Українська Центральна Рада заклочила мир з центральними державами в Бересті 9. лютого 1918 року: „Українці заслужили на нашу погорду; прийде час, коли вони дідуться нашої пімсти“. Клемансова політика, ведена духом пімсти, наокаля безмірно лиха цілій Європі і самій Франції. Це була політика скіпного, себелюбного французького міщанина, який уважав, що за всі воєнні шко-

ди йому мусить бути заплачено, за всяку ціну, і то чистим золотом. Ніхто не заперечує, що світова війна зробила на французькій території великі шкоди. Самі німці це визнавали і готові були відбудувати знищені краї Франції. Після воєнної поразки більшість німецького народу вважала, що треба ліквідувати давню ворожнечу між Німеччиною та Францією і дійти до мирного сусідського життя обох держав. Та ця настрої розвіяла політика Клеманса і його однодумців. Вони найбільше боялися того, щоб Австрія не прилучилася до Німеччини. Австрію, проти волі австрійців, зроблено „самостійною державою“.

Та мінюються часи, змінюються також і люди. Коли 1933 року до влади в Німеччині прийшов Гітлер, то в Австрії прохолонув запал до німецької „соборности“. Австрія мала демократичну конституцію, в парламенті крім демократичної католицької партії 42% посів належали до соціал-демократичної партії. Австрія мала демократичну конституцію, в парламенті крім демократичної католицької партії 42% посів належали до соціал-демократичної партії. Австрія мала демократичну конституцію, в парламенті крім демократичної католицької партії 42% посів належали до соціал-демократичної партії.

Незабаром, під впливом німецьких подій, почався розпад австрійського демократичного католицького руху. По смерті визначного прелата Зайпеля до влади в Австрії прийшов маленький Дольфус. Він хотів завести свій „австро-фашизм“ і в своїх намірах знайшов допомогу з боку італійського диктатора Мусоліні. Після лютогового перевороту 1934 р. Дольфус став диктатором в Австрії, але вже в липні його вбили прихильники Гітлера.

В 1934 році Гітлер хотів за одним махом захопити Австрію в свої руки. Ні Франція, ні Англія не могли тоді активно виступити проти прилучення Австрії до Німеччини. Але на перешкоді Гітлеровим плянам став був Мусоліні. На гралиці Австрії він поставив своє військо і зазначив німецькому урядові, що вмишування Гітлера до австрійських справ буде вважати за притоку до війни. Гітлер мусів свій плян відкласти.

Через чотири роки змінилися відносини між Італією та Німеччиною. Появилася „берлінсько-римська вісь“, утворено союз між двома фашистськими державами. Італія, після завоювання Етіопії, звертає більшу увагу на справи африканські та середземноморські. Справи середньої Європи Мусоліні лишає на волю Гітлера. Наслідком таємного порозуміння двох диктаторів голова австрійського „незалежного“ уряду, Шушніг, мусів затанцювати так, як той паперовий танцюрист, що скаче, коли смикнути за ниточку. 12.

Сучасний розвій української фізкультури сягає своїм корінням у далеку минувшину. Вже в княжій добі стрічаємо поважні зусилля піднести фізичне виховання молодих дружинників на високий рівень. Присвічувала тому лицарська ідея: кожної хвилини бути готовим до зброєю в руці боронити державу перед наїзником. Утилітаризм цього виховання знайшов повний відгомін усвітлених перемогах чи оборони культури Заходу перед грабіним нападом диких племен Сходу.

Методика цього виховання нам невідома. Про способи підготовки довідуємося посередньо з тогочасних літописів. Лише в одному творі маємо вказівки, як поступати в справі фізичної культури. Це найкраща, зарозом найстарша серед слов'ян перлина нашої фізичної культури: „Поучення дітям“ Володимира Мономаха. Ні один із слов'янських народів не може похвалитися писаним словом, що в тих часах торкався цієї теми. Ба, що більше! Навіть серед старших західних племен і держав рідко можна попати на такий оригінальний підхід до справи.

У своєму поученні подає князь своїм дітям вказівки, як мають дбати не тільки про моральне чи духове виховання, але й про фізичну культуру. Торкається він цієї справи в кільканадцятьох рядках, що дають нам, щоправда, дрібний, та зате дуже цінний образ фізичного виховання в давній Україні.

У поученні дає князь кілька вказівок гігієнічного й тіловиховного змісту; досить багато говорить про свої осяги в житті. Оповідуючи про те, бажав, щоб і діти були такі самі, як і він, що „13 літ перевів на ловах і мандрівках“. „Всіх подорожжєм відвбув я в житті дуже багаті: 83 великі, а скільки менших, не спам'ятаю“ — пише в „Поученні“.

Не бракує в поученні й змагального перня, що виробив у князя велику видагу, самопевність та погорду смерті.

„У Чернигові в'язав я своїми руками в пущах 3 живих коней; крім цього їздив по Росії й ловив руками диких коней. Двічі тури брали мене на роги з конем, раз оден колов мене, а двічі лосі; один ногоми толтав, другий колов рогами; вепр відтяв мені меч на бедрі, ведмідь відкусив мені підклад під коліном, лютий звір скочив мені на бедра й перевернув коня зо мною. Багато разів падав я з коня, голу розбив собі двічі й руки та ноги побив, побився в молодості своїй, бо не беріг свого життя, не шадив своєї голови“.

В одному місці є записаний теж своєрідний рекорд їзди: „Із Чернигова в Київ до батька переїхав днем до вечірні“.

Був це справді гарний осяг, коли взяти під увагу тогочасний стан шляхів. Переїхати за один день шлях коло 140 км. — вимагало не тільки витривалості коня, але й справності їзди!

Чому завдачував князь таку фізичну справність?

У першій мірі правильному життю та постійному перебуванню на повітрі. Це й доряджує своїм дітям, щоб наслідували його.

„Нехай не застане вас сонце на постелі — так робив мій блаженний батько й усі мужі досконалі; а, віддавши Богу хвалу, сядьте й передумайте з дружиною, що вам робити: чи їхати на ловах, чи відбути суд, чи поїздити“.

У ловецьких справах доручає князь робити все самому.

„Що мав робити отрок мій — це я сам зробив; праці на війні й на ловах, вніч і вдень, на спеці й на студені, не дав спочинку; сам робив, що було потрібно, весь наряд і в домі своїм це я робив; і над ловчими ловчий наряд я сам тримав, і над конюхами, і над соколами та яструбами“.

Додати до цього треба, що княжі лова — це не була короткотривала розривка; вони тягнулися й кілька днів. Тому до ловецьких справ бували на княжих дворах особні ловецькі наряди, а княжі псарі засідали цілі села.

Були у князів спеціальні „ловища“ на звірі та „перевісища“ на птахів. З Києва їздили до Чернигова, до Тясмина; Володимирю їздив на ловах із Галича до Тисмениці.

У тогочасній світовій літературі предмету мало є подібних згадок про ловецькі справи, чи справи гігієни.

Якщо йде про ловецтво серед Герман — то згадує про це Цезар у своїх споминах (Бел. Гал. VI, 38).

Ширші описи польовань зустрічаємо у XIII ст.; є це твір кн. Фридриха II (1215—1250) „Де арте венанді кум авбус“ (Про полювання з птахами), як теж книгу Людвіка IX про полювання на оленя.

Теж і відносно гігієнічних вказівок браку тогочасних більш творів, звідки кн. Мономах черпав міг вказівки відомою шкідливості гігієни. Твори Гіпократа (4 ст. до Хр.), чи Галена (2 ст. по Хр.) напевне не були відомі кн. Мономаху.

Його вказівки, подиктовані власним досвідом, випрактикувані в довгому віці; тим і вартість їхня велика. Це цінний вклад у світову фізичну літературу. — („Новий Час“).

Листоування редакції

М. Ф., Ембрідж, Па. — „Фліс“ це скорочена назва (з перших букв чотирьох слів) інформаційного бюра. Його осідок є в Нью-Йорку. У згаданий Вами імміграційній справі пишіть до нього по українськи або по англійськи на таку адресу: Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York, N. Y.

О. С. М., Йонгстан, О. — 3 інформацій, які нам надіслано, виходить, що справа з „Українським Днем“ наробила в громадській закоролу. Супроти цього треба далі поступати у тій справі з особливим тактом і вирозумінням не тільки в громадській, але й у тім, що і як писати про це до „Свободи“.

Ваш останній допис належить до оголошення. Як певно завважили, то Українські Дні чи подібні імпрези заповідатися в „Свободі“ платними оголошеннями, що така і така імпреза відбудеться літом, то й того дня.

Е. Жарський.

ФІЗКУЛЬТУРА В КНЯЖІЙ УКРАЇНІ

НАБІЖУЧІ ТЕМИ

НЕ ТРАТЬТЕ, КУМЕ, СИЛИ.

Група американців віднеслася до більшовицького представника у Вашингтоні, щоб він передав московському урядові прохання допустити на розправу проти більшовицьких лідерів міжнародний комітет.

Кажуть ці американці, що на випадок, якщо московський уряд такого комітету не допустить, то приятелям справжньої демократії буде важко допомогти російському народові. Досить наївне догадання. Що Сталін обходить допомога російському народові? Хіба стільки, що хорта заяця. Якби хорт знав, що виттям про демократію йому буде легше зловити заяця, то думає, що він не вив би?

ЖАЛЬ?

У новому „бончу“, що їх Сталін призначив на новий суд, отже на новий розстріл, знаходяться такі більшовицькі головачі, як Гринько, Раковський, Крестьянський, Ягода.

Чи є яка причина жалувати, що Сталін їх збирає післати „під стінку“?

Є. На всякий випадок треба пожаліти, що з ними не стане Сталін.

Однак не жалуймо: надія не пропала. Хтоб так 5 літ тому був подумав, що „під стінку“ стануть Бухарін, Ягода, Раковський і товариші?

ЧИ Є АВСТРІЯ, ЧИ НЕМА?

Одного дня розтрубили з Німеччини, що німецькому диктаторові вдалося нарешті прилучити до Німеччини Австрію.

На другий день австрійський диктатор розкричався про самостійність Австрії так голосно, що дехто ще готов справді подумати, що Німеччина Австрії не прилучить.

Та чи як жабя, зловлена в зуби гадуки, верещить, то це значить, що вона з зубів вирветься?

ДИВНІ ХОДИ ІСТОРІЇ.

Дивна пригода трапляється аліантам: 15 літ противилися прилученню Австрії до демократичної Німеччини, а нині не можуть уже спротивитися прилученню її до фашистської Німеччини.

І дивна пригода трапляється Австрії. Десять літ говорили проти аліантської несправедливості, що не дає австрійським німцям получитися з братнім народом з великої Німеччини, а нині, як аліанти не мають сили цьому запобігти, австрійські німці пручаються.

СХОДЯТЬСЯ НИЖЧЕ І НИЖЧЕ.

Коли в Америці арештовано бувших австрійців за шпигування на користь Німеччини, то це показує справді упадок Австрії.

Колись австрійці не то що не потребували служити Німеччині, але й могли самі наймити людей з рижних „менше вартісних“ націй наражати свою шкіру, шпигуючи для Австрії. Так переходить слава світу.

У ЧОМУ П СИЛА?

Доносить „Асошіейтед Прес“ з міста Лодзі, в Польщі, що з нагоди шкільного карнавалу прийшло там до бійки, в котрій убито одного учасника карнавалу й ранено 36 інших.

Каже ця новинарська агенція, що просто кожний учасник карнавалу мав при собі фляшину горівки, „водки“. Мовляв, це дуже міцна горівка. Цікаво, чи справді міцна. Чи може просто польський карнавальники пють за два центи, а впиваються за чотири?

ВАРТ ПАЦ ПАЛАЦА...

Відвідав Герберт Гувер, бувший президент Злучених Дер-

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗГІДНО З ПАРАГРАФОМ 33 СТАТУТУ У. Н. СОЮЗУ, ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗУ, ЩО

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

розпочнеться

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 14-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 Р.

в годині 9-тій рано

В МІСЦІ ОСІДКУ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

з таким порядком нарад:

1. Відкриття: головний предсідник М. Мурашко
2. Звіт головного предсідника М. Мурашка
3. Звіт заступника головного предсідника Г. Германа
4. Звіт заступниці головного предсідника Марії Малевич
5. Звіт головного рекордового секретаря Д. Галичина
6. Звіт головного фінансового секретаря-касєра Р. Слободяна
7. Звіт головної контрольної комісії: Д. Капітула, д-р А. Т. Кібзей, О. Е. Малицький, С. Курюлась, Р. Смух.
8. Звіти головних радних: Т. Шпікула, І. Лисак, М. Давискиба, А. Шумейко, І. Гузар, С. Слободян, О. Запоточний, І. Ваверчак, В. Дідик, Юлія Баволяк, Стефанія Палівода
9. Дискусії над звітами.
10. Внесення і ухвали.

Д. ГАЛИЧИН, гол. рекордовий секретар.

жав, Ігнаца Яна Падеревського, польського п'яніста, в його домі в Швайцарії та заперивав по тій візиті газетярів, що, не зважаючи на своїх 80 років, Падеревський проявляє ще живий ум.

Звісно, живий ум за гуверівськими міралами. Які це мірала, американці знають з часів гуверівської депресії, коли добурут був ось-ось за рогом вулиці...

ЯКИМ ПРАВОМ ТУДИ?

У Кракові зібрався конгрес польської хлопської партії, а його бесідники критикували польського міністра заграничних справ, полковника Бека, за пронацистичну й профашистівську політику. Домагалися, щоб Польща станула з демократичними державами.

Якщо Польща мала би вести міждержавну політику відповідно до свого внутрішнього устрою, то звідки вона приходить до польського союзу з демократичними державами?

ПОЛІТИЧНІ ЗАСЛАНЦІ.

Як у Кракові збирається конгрес польської партії, то її справжній провідник, бувший прем'єр Вінцентій Вітос, сидів на засланні в Чехословаччині.

Це бесідники конгресу вважали за грубу несправедливість, що Вітос сидить за границею, а полковник Бек у Польщі.

На їх думку, справедливість

ПРОВІДНИК РЕВОЛЮЦІЇ, КОТРОГО НЕ РОЗСТРІЛИЛИ.

Олександр Ф. Керенський, прем'єр тимчасового російського уряду, що повалив царя, а потім утік перед наступом більшовиків за границю. Керенський приїхав недавно тому до Америки й, розмовляючи з газетярми при нагоді висідання на беріг, висказав думку, що новий суд Сталіна проти більшовицьких головачів показує, що Сталін нездовго самий упаде.

вимагає, щоб Вітос сидів у Польщі, а Бек за границею.

І СПРАВДІ, ПОЩО?

Один з провідників польської хлопської партії, Цириль Ратай, нарікав на те, що польський уряд не дає політичних і суспільних прав польським хлопам, себто тим, що „годують і боронять“ Польщу.

Коли так, то пощо вони її годуять і боронять?

КЛОПІТ ВОЖДА З ВОЖДОМ.

Німецький амбасадор у Вашингтоні заперив американський уряд, що канцлер Гітлер як вожд нацистів приказав американським німцям виступити з нацистичних організацій в Америці.

Що за причина? Невже стара практика: рятуй мене, Боже, від моїх приятелів, бо з ворогами я собі самий дам раду?

ОБЕРНУВСЯ СВІТ.

На процесі німецького уряду проти Мартіна Німелера, німецького провідника німецької протестантської церкви, прокуратор зажадав від суду засудження Німелера на 22 місяці в'язниці за зраду, зловживання проповідальниць і збирання жертв у церкві без дозволу влади.

Колись соціалісти, заряджуючи колекту, казали, що вони роблять те, що кожна церква робить, щоб доказати, що вони не є ворожі церкві. Нині уряд, що називає себе соціалістичним, з а б о р о н яє церкві збирати жертви.

НАРОДНЕ ОДОБРЕННЯ.

Коли Сталін збирається виконати червону комедію з судом, щоб убити ще одну низку більшовицьких головачів, більшовицький симпатик, Волтер Дюренті, кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, підготував американську опінію до кривавої розправи, нотуючи пильно, як то по всій Росії робітники влаштовують публічні віча і як на них ухвалюють резолюції з домаганнями до уряду не жалувати цих обвинувачених драбів, які без сумніву винуваті.

„Нью Йорк Таймс“ дає цій новинці заголовок: **Москалі одобрюють розправу.**

Дивно, як „народ“ знає, що обвинувачені винуваті?

Зовсім не дивно. Адже не дивно, хто дає собакам знати, як корова впаде. Розстріляють тузій головачів, будуть вільні-посади.

ПРИХИЛЬНИК ПОРОЗУМІННЯ МІЖ АНГЛЕЮ Й НІМЕЧЧИНОЮ.

Вайквант Галифакс, перший лорд, іменованний на становищі секретаря заграничних справ. Це йменування викликало протести послів з Партії Праці та заставило партію домагатися від прем'єра Чемберлена зарядження загальних виборів до британського парламенту.

ЯК ДОВГО І В ОСЕНІ ЛЕТИТИ СТВІКА.

Які простори перелітають перелетні птахи? Таке питання цікавить не лише багатіох пиятелів птахів, але поцікавило теж одного італійського журналіста. Він звернувся з запитом до місіонера, який перебував довгі часи в африканських краях і міг подати найкращі інформації із власних досвідів та переживань. Той місіонер оповів таке:

29. грудня 1937 р. влетіла до мешкання одного з туземців у Боніо (бельгійське Конго) ластівка, яка облетіла кімнату довкола і не могла з неї видобутися. Власник мешкання, мурич, убив її палицею та почав обскубувати пір'я. Якеж було його здумування, коли на нижці птаха запримітив перстень із незрозумілими йому знаками. Мурич, який завжди має час, спік спершу ластівку на вогні, потім зіп її з великим апетитом і шойно опісля пішов із перстеном до місіонера. Місіонар відчитав на перстені напис: „Станція птвич. Гельголанд 8 345 578“.

Отже дорога, яку ластівка перелетіла з Гельголанду до бельгійського Конга, на підставі приблизних обчислень дає 6,500—7,000 км.

— Забагато трудів, — пише згаданий італійський журналіст — щоб по стільки кілометрах покінчити у ненаситнім муричським шлудку.

НОВОЧАСНА МОРСЬКА ВІЙНА

Великі морські держави зброються тепер горячково. Щораз грізніші збираються хмари, а над морською війною, її веденням і вислідом тяжить невпевність, що трівожить навіть і наймогутніші морські потуги. Бо, не зважаючи на розмірно недавні досвіди світової війни, невідомо, яке значіння будуть мати нові засоби боротьби та чи зможуть удержатися дотеперішні способи.

Рішальним чинником у морській війні і досі вважають велитенський панцирник і трохи лекший, зате скоріший бойовий кружляк. Та тим двом плаваючим твердиням загрожує тепер ворог, якого ще не знали у світовій війні: морський бомбардовий літак. Ще невідомо, та можливо, що літак покажеться дуже успішним противником і тому Англія була така нерішуча і вкінці уступила в конфлікті з Італією.

Перед літаками стараються тепер забезпечити кораблі двома способами: крім дотеперішнього бічного панцира скріплюють опанцирення палуби так, щоб бомба, кинена згори, не могла продістатися до найважливіших внутрішніх частин корабля. Опанцирюють кораблі грубшими панцирями не лише, щоб забезпечитися перед бомбами з літаків, а також тому, що артилерійська боротьба на морі відбувається на далеку віддал. Давніше бій відбувався на меншу віддал, тому кулі летіли рівною лінією і могли поцілити корабель лише під таким тупим кутом, що відбивалися без більшої шкоди. Нині стрільно летить іздалека стрімкою лінією, а як поцілить поклад корабля, не відібється від нього, лише пробе його.

Крім панцирів для оборони перед нападами згори мають новітні кораблі теж протилетунську артилерію та власні ескадри літаків. Протилетунські гармати має кожний більший корабель. Деякі маринарські призначили це невістарчальним і створили окремі плаваючі протилетунські батерії. Це кораблі, яких озброєння складається майже виключно із зенітної артилерії. Такий корабель пливе разом із усією ескадрою, не звертає уваги на ніщо, лише на надлітаючі ворожі кораблі та бере на себе головну оборону своїх товаришів перед нападами згори.

Крім нового противника, себто літака, має корабель до діла ще із старим ворогом, себто підводним човном. Підводний човен, підкравшись, випускає смертоносну торпеду. Тому будову підводної настиги корабля пристосували до того. Тулуб у підводній частині має охоронні комори, що ослаблюють наслідки вибуху торпеди, корабель може перетривати такий вибух і вдержатися бодяй на воді, хоч потім уже менше справно маневрує на воді і вже не такий здібний до бою.

Та торпедовий напад тепер став ще небезпечніший. Торпеди будують нині інакше як колись. Досі торпеда після вистрілення порушалася при

помочі згущеного повітря, так, що за стрільмом показувалася на воді смуга повітряних міхурців. Так то можна було бачити, куди пробігає торпеда і деколи корабель міг нагло скрутити й вининути стрічі з торпедою. Нині конструктори переходять до типу торпеди порушуваної електрично, отже вона не зраджується.

Повстав теж тепер новий тип корабля до викидання торпед. Є це невеличкі моторові кораблі, що мають торпедові метавки. Їх скорість доходить до 120 миль на годину, отже можуть негайно наблизитися до мети, а противник через те має утруднену оборону. Ці нові торпедові кораблі називають „морськими комарями“, тому що вони можуть бути такі докучливі та нехопні.

І справді такий „комар“ має багато виглядів несподівано заскочити панцирник і самому вининути його стрільна, тому, що сам він скорий і поворотний. Та все, самособою, залежить від тих кількох людей, що є залогом такого „комаря“, і коли не можна сказати, що це стійка для засуджених на смерть очайдухів, то всеж треба до того людей справді відважних, що скоро зміють рішатися.

Підводний човен тепер також уліпили, бо додали мотор, що може працювати і на поверхні і під водою. Досі було так, що на поверхні працював газоліновий мотор, а під водою електричний, що дістає струю з акумуляторів. Тепер є лише один мотор, вправлюваний у рух газоліном на поверхні, а т. зв. громовим газом або мішаниною водня з киснем під водою. Він може працювати під водою, бо продукт спалення це чиста водня пара, отже не затроював би повітря в човні навіть тоді, коли його впускали до середини, а не до кондензатора. При такій системі електричні акумулятори зайві, отже човен має більше місця і справніше може маневрувати. З акумуляторами це було трудніше.

Так то множаться й уліпшуються прилади боротьби, вислід стає непевний і хто знає, чи поступневе уліпшування засобів боротьби не доведе до зміни в дотеперішній ерархії морських держав, чи ті, що досі стояли на першому місці, не мусять признати себе рівними з іншими. Уліпшення доступні для всіх, а навіть менше коштовні від дотеперішніх, справжніх плаваючих твердинь.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
 321 E. 18th STREET,
 between 1st and 2nd Avenues.
NEW YORK, N. Y.
 Tel. GRAMERCY 5-2410.
 Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАПІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

НЕМА ЗАСТУПНИКА

Ніщо, тільки час може вдосконалити й закріпити посмертну службу; на роки обслуги нема заступника.

Що ми були діяльними в нашім званні ще від 1900 року, це є річ першорядної ваги. Організація з меншим досвідом не може мати під собою такого певного ґрунту.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
 Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У ПАМ'ЯТЬ ЛИТОВСЬКОГО СВЯЩЕНИКА І ЛІТЕРАТА.

Дня 19. лютого 1938 р. помер у Ковні, теперішній столиці Литви, у 78 році життя о. д-р Олександр Дамбравскас, відомий у Литві радше під літературним іменем: Адо-мас Яхштас.

Покійний був найбільшим литовським ученим теперішньої доби. Це навіть признають литовські-вільнодумці, хоч о. Дамбравскас був пралатом римо-католицької церкви.

о. д-р Олександр Дамбравскас

Бл. п. о. Дамбравскас родився 1860 р. в Литві, в селі Куроні. Студіював у Петербурзі, де в 1888 р. в Петербурзькій Духовній Семінарії дістав титул магістра теології. Як учитель у реальній школі в Поневіжю, в Литві, охороняв литовських учнів перед московськими цензурами і тому втратив посаду та опинився на вигнанні в глибині Росії. Там вивчив есперантську мову і став піонером цієї мови в Литві. Вернувшись по п'ятнадцятилітнім вигнанні до Литви, сповняв душпастирські обовязки, а потім учительські, а вкінці став професором Духовної Академії в Петербурзі. Московська влада хотіла приєднати собі його титулами, відзначеннями й ордерами. Та о. Дамбравскас про це не дбав, а завжди думав про Литву і працю для неї, головню на полі літературнім. Вернувся в Литву і тут віддався цілою душею освітній і літературній праці. Вкінці став професором Литовського Університету. Покійний, хоч був пропатором міжнародної мови есперанто, був зарозом і одним з найпалкіших литовців-націоналістів. Міг був стати легко єпископом, як би тільки був хотів згодитися на це. Та він відмовлявся від тієї почеси, бо хотів мати вільну руку в своїх ділянках. Був католиком-аскетом, і то дуже ревним, але був відомим з того, що жив у приязні з визнаваннями інших релігій, а навіть удержував зносини з безрелігійними людьми. Належав до того гурту литовців, що постійно віддавали до світу словами: „Гей, світе! Ми без Вильна ніколи не успокіймося!“ Але признавав навіть полякам, що загарбали Вильно, все те, що вони колисьбудь доброго зробили.

Очевидно, що це зовсім природне, коли о. Дамбравскас обороняв і справу українську. Він навіть писав до мене, що хотів би навязати контакт з українськими газетами в Америці й до них дописувати. А на українських справах покійник визнавався дуже добре. В. П. П.

Казис Віджавскас, Філядельфія, Па.

Відповідь.

— Перепрощую, чи не скалиб ви мені, де тут є вулиця Липова?

— Якжеж це? Ви не знаєте? Таж це знає кожний дурень!

— То я саме тому вас питаюся.

КАЛЕНДАР КРИНИЦЯ на рік 1938. ЩО В НЬОМУ Є?

АСТРОНОМІЧНА ЧАСТИНА:

Рік 1938 в рахунок часу При року на землі Затишні сонця й місяця Урядові часи в різних державах Що знаємо про Сонце? Як виглядає Земля з Місяця?

КАЛЕНДАРНА ЧАСТИНА:

Церковний календар Пасхали Святий і словянських імен Як старі люди пізнають погоду Постійний календар Календаріум

ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА:

Земля в числах Відомості про українців Українські землі в рад. союзі Українські землі в Польщі Українські землі в Чехословаччині Міста на українській території України на етнографічних землях України в світі, поза Україною Історія України в даних Ілюстрації в книжках часів II. під Польщею, в Литві III. держава за козацьких часів IV. Відродження України 1784-1918. Українці в Польщі Церковна організація греко-католицька церква православна церква Католицько-освітня організація Рідна Школа в масі Ювілейний рік "Гросівити"

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА:

Які роковини припадають в 1938 р. Подвійне виховання 20,000 метрів під землею На порозі нового українського письменства Найкраща людина на світі Значення одягу Сто років років від відродження нашої літератури Зодж і поперек світу Література інших народів Сучасні українські письменники Сорак літ — це ще не старість Чуда людської волі Найбільш скритий народ під сонцем Ресизм — нова бойова ідеологія Найстаріша культурна народи і держави Чи можна попросити вас сісти? Час на прийняття Бурхливий 1848 рік Чи зриває маю почуття власності Історія — велика легенда Весна народів і наша доля Хто робить політику? Основні проблеми української національної політики в Австрії Національні меншини в Європі "Велике Руське Князівство" Хліборобство і здоров'я Співучість народів у технічному поступі

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА:

До звани батька і матери треба о-чи треба карати дітей? Казка і життя дитини Не сваріть в присутності дітей Ліворукість у дітей Піканна всячина Кожний власником безцінного скарбу Як відживається при сидячій спос-обі життя Чому чути з уст? Лікарські поради Молоко й рак Як використати літо для плекання щери Потріскані губи Як самому відчистити меблі Практичні поради

ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.

Замовляйте у книгарні "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346. JERSEY CITY, N. J.

164,976 ЧУЖИНЦІВ СТАЛИ АМЕРИКАНСЬКИМИ ГРОМАДЯНАМИ В 1937 РОЦІ

Впродовж урядового року, що закінчився 30. червня 1937, натуралізаційні суди допустили 164,976 чужинців у Злучених Державах до американського громадянства. В порівнянні з попереднім роком ця цифра означає збільшення на 23,710. Заяву наміру зробити американськими громадянами (перші папери) виповнили 176,195 осіб, себто 29,077 більше як у 1936 році.

Між тими, що їх у 1937 році допущено до громадянства, найбільше число чужинців-імгрантів походило з таких держав: Велика Британія 44,528, Німеччина 20,092, Італія 23,534, Польща 19,013, Советська Росія 10,604, Чехословаччина 6,090, Швеція 4,453, Югославія 4,433, Угорщина 3,168, Норвегія 2,617.

Суди відкинули 4,042 кандидатів до громадянства або менш, як три відсотки загального числа. Також уневажили 991 сертифікатів громадянства, що або були добути обманом або з якої іншої причини по закону не повинні були бути дані.

Впродовж того року 13,151 імгрантів, що прибули до Америки перед днем 3. червня 1921, але не записані в імграційних книгах, так, що нема доказу, що вони були легально допущені, внесли подання, щоб легалізувати свій побут у Злучених Державах. З того числа 9,949 одержали дозвіл на легалізування свого побуту і таким чином відкрили собі дорогу до натуралізації в цим краю. 2,474 аплікантів відкинуто, 175 апліканти взяли назад.

В річній звіт Імграційного і Натуралізаційного Бюро, з якого взяті ті цифри, зазначено, що близька кооперація між обидвома бюроми і публічними школами, громадянськими установами й освітнім відділом "ВПА" дала чужинцям-імгрантам багато більше можливостей приготуватись до натуралізації, як було давніш. Упродовж минулого року роздано між кандидатів до громадянства, які ходили до публічних шкіл, близько 53,000 примірників федерального підручника для громадян. Розповсюджено теж 7,000 примірників брошури з коротким нарисом конституції і правління Злучених Держав.

Імграція і поворот імгрантів. Впродовж урядового року 1936/7 допущено до Злучених Держав 50,244 чужинців - імгрантів, що переселилися сю-

О. Д. В. У. ГРОМАДЯНИ МІСТА НЬО ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! КЛИЧЕМО ВАС ДО МАСОВОГО ПРОТЕСТУ ПРОТИ ПОЛЬЩИ НА ВІЧУ, ДНЯ 13-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРШ) 1938 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y. ПОЧАТОК В ГОДИНІ 2.30 ПОПОЛУДНІ ВСТУП ВІЛЬНИЙ!

Українці! Останніми часами Польща скрайно загострила свій наступ на українство. В парі з масовою колонізацією українських земель мазурами, та інтензивним винищуванням українського економічного життя, йдуть скріплені удари в національного духа та національну свідомість українського народу. Польща вдарила в українську школу й українську церкву. Вона насильно римчить українське населення. Вона масово судить українську націоналістичну молоддь. Недавно польський сойм був тереном лайливих нападів на українського церковного достойника, греко-католицького метрополита, Андрія Шептицького. Цей удар, апробований польським урядом, не лише був ударом в греко-католицького архієпископа, але був ударом в українського духовника! Він був сигналом цілій Польщі до безпощадної розправи з тим, що вона зове українським загрозою. Напередодні нових подій Польща бажає звадити український нарід морально й матеріально, щоб він не міг у відповідний момент проти нього повстати. Тепер нам пора масово підняти голос протесту проти Польщі, та тим причинити в так важливий час до відповідного закріплення українського питання в світовій політиці, демонструючи факт, що українська нація живе, дисе національними ідеями, організовано бореться з окупантами та чекає лиш нагоди до відродження своєї самостійної держави.

ІДИМ УСІ МАСОВО ПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ПОЛЬЩИ! Окружна Управа ОДВУ — Нью Йорк.

ди на сталий побут. Це значить 13,915 більше як у попередньому році, але всетаки допущено ще менше як третину тої імграційної квоти, яку дозволив закон 1924 року. 26,736 давніших імгрантів виїхали з Америки на сталий побут в інших краях.

З допущених імгрантів 10,895 прибули з Німеччини, 7,192 з Італії, 1,912 з Чехословаччини і 1,212 з Польщі. Щодо народности, то між імгрантами було 11,352 жиди, 7,652 італійці, 6324 німці, 4,912 англійці, 1,392 скандинави, 1,346 словаків, і по менше тисячі з різних інших народностей.

Крім чужинців, які переселилися до Америки на сталий побут, допущено 181,640 так званих не-імгрантів. До них рахуються давніші імгранти, що верталися з поїздок за границю, тимчасові гості в Америці та інші особи, що не є новими імгрантами.

Впродовж року депортовано з Америки 8,829 чужинців. Між ними найбільш групи становили ті, що нелегально тут перебували, та ті, що були засуджені за серйозні злочини. 54 відсотки депортованих виїхали до Мексики, 20 до Канади і 19 відсотків до європейських країв. Крім того 8,788 чужинців, які повинні були бути депортовані, дозволено виїхати добровільно.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У середу, дня 2. березня ц. р., упокоївся довголітній член Українського Народного Союзу та Товариства У. Н. С., від. 292, у Дітроїті, Міш., МИХАЙЛО ВОЛКОТКОК. Покійний родився 26. травня 1890, в селі Лабон, на Волині, Помер впродовж 48 літ. Він був дідом чотирьох дітей та всі відносини шире до українських народних справ. До У. Н. С. вступив у квітні 1922 року. Він полишив жінку вдовому та четверо дітей сиротами. Похорон відбувся в суботу, 5. березня. Земля йому Пером Петро Кізел, секр.

Нема нічого труднішого, як берегти жінку, яка сама не хоче берегтися. (Проперцій). Корисно є знайти гарну людську душу, ще корисніше є задержати її, а найкорисніше є душу, що близька згуби, урятувати. (Гердер).

НОВІСТЬ ДЛЯ ТИХ, ЩО ТЕРПІТЬ НА РЕВМАТИЗМ І ШКІРНУ ЗАРАЗУ.

Без ріжничі, котрі місце Вашого тіла болять, або які сверблячі, висипки, рани Ви маєте на своїх тілі, не тратьте надії, але прийдіть або пишіть до нас, а ми Вам пришлемо лікарство, котрі ми виробили в 15-літній практиці й за котрі ми даємо повну гарантію: як це лікарство не застане болю в Вашім тілі до 48 годич, або не здержить свербіння шкіри, ми звернемо Вам Ваші гроші. Ціна ліку на ревматизм 5 доларів. Ціна ліку на шкірну заразу 5 доларів. Висилаємо С.О.Д. Пишіть на адресу: D. M. J. PLYIA, 344 E. 6th ST., NEW YORK CITY Apt. 3 d. Tel. ORchard 7-3571. ФЛІС.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ГАРТФОРД, КОНН. Коляда 5-го відділу ОДВУ. Колядували члени 5-го відділу та члени Укр. Гром. Клубу: П. Соколовський, І. Гнатюк, С. Хорнат, В. Стефанів, І. В. Леський, Жергівцями по \$2; П. Предзімський, Р. Давидів, М. Курдін, М. Олександр, М. Савка, М. Міншоп, М. Олександр, Коські, М. Саламаха, по \$1; Р. Ст. Скоробогатий, М. Феайрко, В. Стрелко, К. Ярошевич, П. Курко, М. Соляцька, А. Локот, Т. Єнарович, А. Мартинюк, І. Лемеза, В. Дераши, Н. Хорнат, М. Гнатюк, М. Федина, С. Баландюк, І. Садан, Г. Колсар, Д. Лзісь, Т. Цікман, Д. Кучер, М. Драпак, І. Афанович, С. Герман, Н. Н. Р. Тимків, П. Греггоза, М. Е. Мата, І. Мурацький, І. Мурацька, Д. Вуйтина, В. Дзень, В. Мовчук, М. Жура, В. Соляцький, Н. Саламаха, П. Соколовський, В. Стефанів, С. Федина, Д. Йордан; по 50 ц.: П. Молява, П. Медвіа, Г. Сікура, О. Курко, Павсяк, М. Купчак, С. Явенок, І. Саконя, М. Ясінський, П. Галюк, А. Ногас, М. Грес; по 25 ц.: Г. Михайльський, Д. Галемба, О. Загайло. Разом \$66.75. По заплачені вилатків на газоліну в сумі \$5 переслано на вивольну боротьбу через ІІУ ОДВУ \$61.75. Комітет.

АСТОРИЯ, Л. АРІ.

Коляда 1-го відділу ОДВУ. Колядували: Т. Сидор, В. Череватюк, А. Климишин, Е. Кришень, М. Беля, Жергівцями по \$3; К. Грцишин, О. Кухар, М. Максимович, А. Гула; по \$2: І. Білоус, М. Домірецький, М. Борис, пані А. Серета, М. Плагордовський, Н. Мельник, Л. Нельський, І. Лозинський, В. Врублевський, І. Плагірій, М. Борух, А. Галатин, М. Нисків, О. Дичко, В. Дичко, Л. Павлик, В. Пукіш, С. Антонішин; І. Кубарик \$1.50; по \$1: М. Беля, Е. Подольський, С. Стівенс, Р. Демчук, І. Демчук, І. Целіна, Р. Врублевський, М. Галан, Г. Явенок, П. Кошар, А. Каминшин, Г. Бунько, М. Білоус, В. Старановський, К. Гуменюк, С. Мухлів, А. Янко, Н. Микитин, Д. Бендас, Д. Савчак.

пані Лях, М. Півко, С. Яловега, Ю. Турчак, С. Кульський, Ю. Сіба, Ф. Стоколоса, М. Гречин, М. Левицький, Е. Кришень, Н. Ладанюк, Н. Дайсак, Ю. Ігнат, І. Сангура, С. Лшаа, Т. Микитин, Е. Лахович, Е. Скопко, П. Биліський Н. Фединич, П. Панасюк, М. Фарнеза, І. Марко, Анна Бурдига, П. Ляків, пані Одрішко, П. Гаврилець, Г. Василья, І. Сидор, П. Барич, Н. Білик, І. Бобель, І. Василья, Н. Табака, О. Мартин, В. Якиміцький, Н. Голубович, А. Литвин, А. Загорунок, А. Левінець, Н. Бреславський, П. Гринишин, Ф. Романішин, С. Дорощин, М. Заровенний, В. Череватюк; по 50 ц.: К. Присяжнюк, Ф. Драганюк; по 30 ц.: Ю. Юна, П. Дичко, Разом \$117.50. З тої суми призначено \$83 на вивольну боротьбу, \$34 на будову місцевого Народного Дому і \$15.50 на Рідну Школу в старому краю. Мих. Беля, секретар.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Коляда 14-го відділу УЧХ ОДВУ. Колядували: А. Левчук, К. Ярмий, М. Андрусевич, С. Левчук, А. Лука, Жергівцями: М. Дворянин \$5; Д-р І. Гринь \$3; по \$2: Павлина Болнар, В. Скворон, Г. Іваськів, А. Н. Гусак, Ева Селлар, К. В. Палайка, П. Рудянин, О. Романчук, Р. Луцейко, В. Тирин, М. Максимец; по \$1: А. Левчук, Анаст. Дірман, М. Монтич, Т. Кіхтан, С. Гірман, А. Пшепичин, А. Котович, А. Петрик, І. Столяр, К. Вауц, А. Тимочко, М. Гринюк, І. Свеніцький, К. Шей, П. Попіль, Ю. Кокот, І. Бойд, І. Іванька, Н. Явонський, І. Валдіна, О. Станкевич, І. Козачок, А. Маланіні, М. Лпішак, М. Малиновський, А. Макаруч, Ольга Совак, В. Зайчак, П. Гофан, М. Гринишин, В. Прокіпчук, М. Нлза; дрібна збірка в укр. міст. лізі \$1.50; по 50 ц.: С. К. Онуфрейтон, І. Бойко, І. Любинська, К. Ярмий. Разом \$65.50.

СІРАКЮЗ, Н. Я.

Коляда 9-го відділу ОДВУ. Колядували члени відділу: Г. Туркевич, В. Гринь, В. Прибило, І. Каменюк, М. Давньк, І. Пігуляк. Зложили по \$2: Українсько-американський Гром. Клуб, Відалі Червоного Хреста; по \$1: Українська Січ (від. 282 УНС), М. Сінгін, Г. Туркевич, О. Дубинський, М. Дядиш, Л. Залецький, М. Спвчак, І. Каменюк, С. Тимчій, О. Шмакнон, М. Граб, К. Рибак, О. М. Кузів, В. Курпак, В. Прибило, І. Свеніцький, С. Пастуць; по 50 ц.: Д. Мацько, В. Гринюк, Т. Шляренко, І. Захарко, І. Кайя, Т. Андрусевич, Д. Оршин, І. Новенчук, В. Бурій, М. Дембичинь, В. Патала, М. Мігчел, М. Мораус, М. Кіанка, М. Гуменюк, Д. Мораус, І. Лущак, Г. Молдир, М. Танасишин, П. Танасишин, Т. Велач, В. Осухівський, Р. Заяць, А. Гайдук, М. Трач, М. Класик, С. Добин, М. Заяць, А. Костів, Г. Гнатюк, А. Пашолок, І. Пігуляк, З. Матвійчук, М. Шиницький, І. Бойко, В. Лаба, А. Кашубинська, С. Бендерський, А. Кулич, М. Бізська, А. Рибак, М. Метз, І. Цибриля, А. Фісак 30 ц.; по 25 ц.: М. Качмарик, І. Кішак, Маг. Новенчук, Ч. Шиницький, І. Кальварський, Ф. Яворський. Разом \$44.75.

ДУРГЕМВІЛ, Н. Я.

На народні цілі. З нагоди сват. Різдва Христового зложили коляду на Рідну Школу й українських інвалідів отсі особи з нашої громади: І. Вендровський, Я. Цмайло, П. Крохмалюк, Ю. Ткач, Т. Харитон, П. Сохан, З. Палівода, В. Чайковський, С. Вендровський, Розалін Цмайло, Марія Харитон по \$1; М. Крохмалюк 50 ц.; Людвіка Вендровська 25 ц. Разом \$12.25. З того вилано через Обедняна \$6 на Рідну Школу і \$6.25 на українських інвалідів. Колядувати ходили члени 188-го відділу У. Н. Союзу. Теодор Харитон.

ПАСЕРК, Н. ДЖ.

На вивольну боротьбу. 34-тій відділу ОДВУ переслав \$7.40 як чистий прихід з Листопадового Свята, що відбулося 5-го грудня 1937 р. Крім того члени 6-го від. УЧХ ОДВУ зложили з двіть під церквою \$1. Разом переслано через центральну управу ОДВУ \$14.40. Філіп Гульма, фін. секретар.

Пошукування Осіб

ШУКАЮ Женщини, що називається Анна Дозик або Dolsk. Колиш жила в Літел Фла, Нью Йорк, а потім виїхала до Нью Йорку й від тоді я не знаю її адреси. Як же знайти, прошу її з'явитися як найскорше на адресу: LUKA FARION, 12 Rankin St., Newark, N. J.

Бізнесові Нагоди

ФАРМИ • ФАРМИ • ФАРМИ Імпортні кріпачі забезпечення, ніж голіка. Тепер пора культивати фарми. Хто глядає за доброю фармою, або домою та контрах, прошу голоситися скоро, а в кожному вишкол даром каталог фарми ріжного роду. MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.

Англійський король Юрій II. довідався, що одного журналіста мають гостро покарати за те, що хотів мати скорше ніж інші престольну промову, сам її уложив і видрукував. Король визвав міністра, щоб подарував кару журналістові.

Здається мені, що той журналіст не дуже провинився... Я порівнював його промову з моєю і бачу, що його далеко ліпша.

Наші діти.

— Мамо, чи Бог ніколи не хоруге?

— Щож ти таке питаєшся?

Звідки це тобі прийшло до голови, дитино?

— А чому тато говорив учора: Чому то Бог не покличе вуйка Петра до себе! — а чейже вуйко є доктором!

ОФЕРТА № 5. (Лише на Святий вечір: "Колі буде Кобзар Шевченка в хаті кожного українця — Україна буде вільна". Кобзар і Твори Шевченка в 3 томах, тепер ціна лише \$1.00)

Купіть для себе і свого знайомого. Замовляння посилляте: "SURMA" 317 East 14th Street, New York, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжничі, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуґа ширя і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУКЛІНІ, БРОУКЛІНІ, НЬО ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

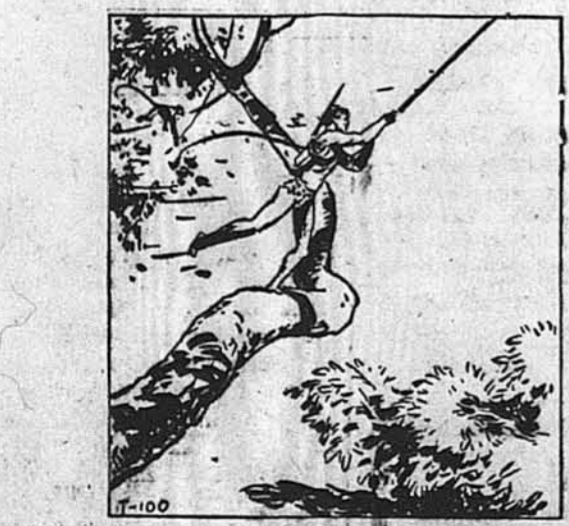
ІВАН БУНЬКО

Полний Український Удлергейкер заряджує погребани по ціні так низькій, як \$150. Обслуґа найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (100)

З усіх живучих людей Тарзан міг найскорше продиратися крізь нетри. Але тепер, коли він знав, що його улюблена дружина знаходиться в небезпечі і потребує його помочи, він уже не продирався крізь нетри, тільки гнався, мов вітер. Хапаючися за довгі звисаючі коси дерев, він перескакував одним махом віддалі кільканадцятьох кроків.

А Джейн і її три товариші продиралися крізь нетри до сить поволі. Джейн могла скоріше продиратися, але вона чомусь почала сумніватися, чи цей напрям, який вони взяли, дійсно доведе їх до цілі. Бравн і Тибс тим не журилися, бо вони слідо повинувались її волі. Але тим мусіла журитися Джейн, яка була провідницею і за все відповідала.

Розглядаючись ось так на всі сторони, Джейн поволі відставала від чоловіків і вкінці опинилася досить позаду них. Бравн і Тибс ішли все вперед, будучи певними, що Джейн не загубиться. Та нагло Бравн заговорив до Тибса: „А де пані Джейн? Я вже довгий час її не бачу“. Вони оба почали кричати за нею, але ніхто не відзивався.

Оба вони почали в поспіху вертатись назад тим шляхом, який пройшли. Притім вони гомосно вигукували в надії, що їх голос учує Джейн. Але голос розходився далеким відгомоном, однак ніхто на нього не відповідав. Йх найшовся як. Що сталося з Джейн? Вони гукали й гукали, а їх душі щораз більше опадали в безнадійності. Здавалося, що її проковтнули нетри.